



YEDEK AKÇELERDEN VE GEÇMİŞ YILLAR KARLARINDAN KAR PAYI DAĞITIMI YAPILMASI

Sermaye şirketleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda ("TTK") belirtilen yedek akçeler ayrıldıktan sonra net dönem karlarından kar payı dağıtabilmektedir. Kar payı dağıtımına ilişkin süreç, anonim şirketler için TTK'nın "Kar Payı" başlıklı 509. maddesi ile 519 ila 523. maddelerinde, limited şirketler için ise "Kar Payı ve Yedek Akçeler" başlıklı 608. maddesinde açıklanmaktadır. Ancak, geçmiş yıllar karlarının ve serbest yedek akçelerin kar payı olarak dağıtılması konusunda şirketlerce tereddütler yaşanmakta olup işbu bilgi notunda bu konudaki tereddütlerin giderilmesi amacıyla görüşümüz sunulmuştur.

YÖNETİCİ ÖZETİ

- (i) *Anonim şirketler ve limited şirketler için kar payı dağıtımına ilişkin hususlar, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiştir.*
- (ii) *Kar payı, sadece net dönem karından ve bunun için ayrılmış yedek akçelerden dağıtılabilir.*
- (iii) *Net dönem karından kar payı dağıtımına ancak, kanuni yedek akçelerle, şirket esas sözleşmesinde öngörülmüş yedek akçeler ayrıldığı takdirde karar verilebilir.*
- (iv) *Esas sözleşme veya genel kurul tarafından belli bir amaca özgülenmemiş serbest nitelikteki yedek akçeler, genel kanuni yedek akçelerin ödenmiş / çıkarılmış sermayenin yarısını aşan kısmı ile geçmiş yıllar karlarının kar payı dağıtımına konu edilmesine hukuki bir engel bulunmamaktadır.*

YEDEK AKÇE KAVRAMI VE KAR PAYI İLİŞKİSİ

TTK'nın 509/2 maddesine göre kar payı ancak net dönem karından ve serbest yedek akçelerden dağıtılabilir. TTK'nın 519 ila 523. maddelerinde ise yedek akçelerin nasıl ayrılacağı ve bunlarla ayrılacak kar payının arasındaki ilişki açıklanmaktadır. Ancak, ilgili maddelerde TTK'nın 509/2 maddesinde belirtilen serbest yedek akçelerden kar payı dağıtımına ilişkin detaylı bir açıklama yer almamaktadır. Bu kapsamda, yedek akçelerin hangilerinin serbest nitelikte olduğunun belirlenmesi ve söz konusu yedek akçelerin üzerinde hangi durumlarda tasarruf edilebileceği hususları önem arz etmektedir. Bu nedenle yedek akçeler, ilgili mevzuatta belirtilen kriterlere göre aşağıda sınıflandırılarak kar payı dağıtımına konu edilip edilemeyecekleri hususu değerlendirilmiştir.

I. Yedek Akçeler

Yedek akçeler, TTK'nın 519 ila 523. maddelerinde düzenlenmiş olup, aşağıdaki belirtildiği şekilde sınıflandırılabilir:

Genel Kanuni Yedek Akçeler: Yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçeye ayrılır. Genel kanuni yedek akçe sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir.

Esas Sözleşme uyarınca ayrılması öngörülen Yedek Akçeler: Yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini aşabileceği hakkında esas sözleşmeye hüküm konabilir. Esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma yolları ve şartları belirlenebilir. Ayrıca esas sözleşmede şirketin yöneticileri, çalışanları ve işçileri için yardım kuruluşları kurulması veya bunların sürdürülebilmesi amacıyla veya bu amacı taşıyan kamu tüzel kişilerine verilmek üzere yedek akçe ayrılabilir.

Genel Kurul Kararı ile Ayrılan Yedek Akçeler: Genel kurul; aktiflerin yeniden sağlanabilmesi için gerekliyse ve bütün pay sahiplerinin menfaatleri dikkate alındığında, şirketin sürekli gelişimi ve olabildiğince kararlı kâr payı dağıtımını yönünden haklı görülüyorsa, Kanunda ve esas sözleşmede öngörülenlerden başka yedek akçe ayrılmasına da karar verebilir.

II. Yedek Akçeler Kullanılabileceği Haller

Yedek akçeler net dönem karının dağıtılmayan kısmıdır. Yedek akçelerin işlevi, sonraki yıllarda şirketin zarar etmesi, beklenilmeyen kayıp veya masrafların meydana gelmesi durumunda şirketin finansal problemlerle karşılaşmaması için bir tedbir oluşturmaktır. Ayrıca, yedek akçeler şirketlerin net dönem karlarının yıllar itibarıyla değişiklik gösterme ihtimali nedeniyle kar dağıtımının daha istikrarlı bir şekilde yapılması amacıyla da kullanılabilir.

Genel kanuni yedek akçeler, yasal zorunluluklar veya esas sözleşme nedeniyle ayrılmış olmasına bakılmaksızın, esas sermayenin yarısını geçmedikçe yukarıda belirtilen amaçlar (TTK m. 519/3) dışında kullanılamaz. Başka bir ifadeyle, genel kanuni yedek akçelerin esas sermayenin yarısını aşan kısmı serbestçe kullanılabilecektir. Esas sermayenin yarısını aşan kısım serbest yedek akçe niteliği taşımaktadır. Bu özelliğinden dolayı da sermaye artırımında kullanılabileceği gibi kar payı olarak da dağıtılabilecektir.

Esas sözleşmeye dayanılarak ayrılan yedek akçeler, isteğe bağlı yedek akçeler olarak isimlendirilmekle birlikte eğer esas sözleşmede ayrılması konusunda hüküm varsa bu yedek akçelerin ayrılması zorunludur. Özellikle, esas sözleşmede belirli bir tahsis ve harcama yeri öngörülmüşse bu doğrultuda hareket edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, tahsis amaçları dışında örneğin kar payı dağıtımında kullanılamayacaktır.

Genel kurul kararı ile ayrılan yedek akçeler (olağanüstü yedek akçeler) kar payı dağıtımına konu olabilecektir. Bu bağlamda serbest yedek akçe niteliği taşımaktadır.

III. Yedek Akçelerin Şirket Bilançolarındaki Görünümü ve Geçmiş Yıllar Karları

Özkaynak kalemlerinin ve yedek akçelerin TTK'daki isimlendirilmeleri ile şirket bilançolarındaki isimlendirilmeleri farklılık arz etmekte, bu da kavram karmaşasına yol açabilmektedir. Bu kapsamda şirket bilançolarında yer alan özkaynak kalemlerinin ayrıntısına bakmakta fayda bulunmakta olup Tek Düzen Hesap Planına göre bu kalemlere aşağıda yer verilmiştir.

- Ödenmiş Sermaye
- Sermaye Yedekleri
- Kar Yedekleri
- Geçmiş Yıllar Karları

- Geçmiş Yıllar Zararları
- Dönem Net Karı (Zararı)

Sermaye Yedekleri, hisse senedi ihraç primleri, iptal edilen ortaklık payları ve yeniden değerlendirme değer artışları gibi sermayeyi artırıcı hareketler dolayısıyla ortaya çıkan ve işletmede bırakılan tutarların izlendiği hesap grubudur.

Kar Yedekleri ise, işletmenin esas sözleşme hükümleri ya da ortaklıkların yetkili organları tarafından alınan kararlar gereğince, ortaya çıkması muhtemel riskleri karşılayabilmek amacıyla işletmede bırakılan karların gösterildiği hesap grubudur. Kar Yedekleri hesabının alt kırılımı şu şekildedir:

- (v) **Yasal Yedekler:** Kanun hükümleri uyarınca ayrılan yedekler (1. tertip, 2. tertip yedek akçeler) olup TTK'da belirtilen genel kanuni yedek akçelerdir.
- (vi) **Statü Yedekleri:** Esas sözleşme hükümleri uyarınca ayrılan yedekler olup TTK'da belirtilen şirketin isteği ile ayrılan yedek akçelerdir.
- (vii) **Olağanüstü Yedekler:** Sermaye şirketlerinde Genel Kurul tarafından ayrılmasına karar verilen olağanüstü yedek akçeler ile dağıtılmayıp işletmede bırakılmasına karar verilen karlar olup TTK'da belirtilen genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçelerdir.

Geçmiş yıl karları ise geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan ve ortaklara dağıtılmayan karlar ile ilgili yedek hesaplarına aktarılmayan karlardan oluşmaktadır. Diğer bir ifadeyle şirketler dönem net karı elde etmesine rağmen bu karı dağıtmadığı ve yedeklere aktarmadığı sürece yıllar itibariyle bu hesapta birikmektedir. Bu bağlamda geçmiş yıl karları; şirket pay sahiplerine dağıtılarak veya sermayeye eklenerek değerlendirilebilecektir.

IV. Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamındaki Durum

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 19 ve 20. maddesine dayanılarak çıkartılan II-19.1 sayılı Kâr Payı Tebliği'nin 13. maddesi uyarınca hazırlanan Sermaye Piyasası Kurulu Kar Payı Rehberi'nde kar paylarının nasıl dağıtılacağı konusunda ayrıntılı açıklamalar sunulmuştur. Rehberin "*Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar*" başlıklı bölümünde;

- Bu alana dönem karı dışında, geçmiş yıl karı, olağanüstü yedekler ile TTK ve esas sözleşme uyarınca dağıtılabilir diğer yedeklerden dağıtılması öngörülen/kararlaştırılan tutarların yazılacağı,
- Dağıtılacak kar payının, net dönem karından ve serbest yedek akçelerden (genel kanuni yedek akçelerin ödenmiş/çıkarılmış sermayenin yarısını aşan kısmı ile TTK ve esas sözleşme gereği ayrılanlar dışında genel kurulca ayrılmasına karar verilen yedek akçelerden) dağıtılabileceği,
- Bu kapsamda, bu alana dönem karı dışında, önceki dönemlerde elde edilmiş karlardan dağıtılmayan kısımlar, kar dağıtımına istikrar kazandırma amacıyla ayrılan yedek akçeler, belli bir amaca tahsis edilmemiş yedek akçeler ile ihtiyari yedek akçelerden dağıtılması mümkün olan kısımlardan dağıtılması öngörülen/kararlaştırılan tutarlar yazılacağı

belirtmiştir. Bu açıklama dikkate alındığında geçmiş yıllar karları, belirli bir amaca tahsis edilmemiş serbest yedek akçeler (örneğin olağanüstü yedekler) ile genel kanuni yedek akçelerin ödenmiş/çıkarılmış sermayenin yarısını aşan kısmı kar payı dağıtımında kullanılabilir.

V. Kar Payı Dağıtım Kısıtlamaları

17.04.2020 tarihli, 31102 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (COVID-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun’un 12. maddesiyle TTK’ya kar dağıtım kısıtlamasına ilişkin Geçici 13 üncü madde eklenmiştir. Geçici 13. maddeye göre sermaye şirketlerinde, 30.09.2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca yüzde yirmi beşine kadarının dağıtımına karar verilebileceği, geçmiş yıl kârlarının ve serbest yedek akçelerin dağıtımına konu edilemeyeceği, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. 2948 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile söz konusu kısıtlama 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Yeni bir yasal düzenleme yapılmaması ve Cumhurbaşkanlığının da uzatma yetkisi olmaması sebebiyle bahse konu kısıtlama 01.01.2021 itibariyle yürürlükten kalkmış bulunmaktadır. Bu bağlamda 2020 yılı net dönem karından kar dağıtım yapılabileceği gibi 2019 yılındaki kısıtlama nedeniyle dağıtılamayan ve şirket bilançolarında geçmiş yıllar karlarında ya da diğer serbest yedek akçelerde bulunan tutarlar dağıtım söz konusu olabilecektir.

Ayrıntılı bilgi için bizimle temasa geçebilirsiniz.



Ela Sari

Ortak Avukat

ela.sari@aschukuk.com



Muhammet Altuntaş

Avukat

muhammet.altuntas@aschukuk.com



Serdar Şahin

Stajyer Avukat, MBA

serdar.sahin@aschukuk.com

İşbu bilgilendirme notu Serbest Yedek Akçeler ve Geçmiş Yıllar Karlarının kar payı olarak dağıtımına ilişkin bilgilendirme amacıyla 16 Nisan 2021 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı'na sorumluluk tahmili mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

ASChukuk
AKSU ÇALIŞKAN BEYGO AVUKATLIK ORTAKLIĞI

Adres

Harmancı Giz Plaza Kat: 3-8-15-16
Levent İstanbul

Telefon

+90 212 284 98 82

Faks

+90 212 284 98 83
+90 212 279 63 32

E-Posta / Web Sitesi

info@aschukuk.com
www.aschukuk.com
